

Số: *1265*/SGDDĐT-GDTrH
V/v triển khai một số hoạt động
môn Ngữ văn năm học 2016-2017

Hà Nam, ngày 24 tháng 8 năm 2016

Kính gửi: - Hiệu trưởng trường Trung học phổ thông;
- Trưởng phòng giáo dục và đào tạo huyện, thành phố.

Căn cứ vào thực tiễn dạy và học môn Ngữ văn cấp Trung học cơ sở (THCS) và Trung học phổ thông (THPT), Sở Giáo dục và Đào tạo (GDĐT) Hà Nam hướng dẫn triển khai một số hoạt động môn Ngữ văn cấp trung học cơ sở (THCS), trung học phổ thông (THPT) năm học 2016-2017 như sau:

I. YÊU CẦU CHUNG

Tiếp tục thực hiện các yêu cầu về đổi mới phương pháp dạy học; đổi mới kiểm tra, đánh giá, dạy học phân hóa phù hợp đối tượng học sinh trên cơ sở chuẩn kiến thức, kỹ năng của Chương trình giáo dục phổ thông môn Ngữ văn THCS, THPT; tạo ra sự chuyển biến căn bản về đổi mới kiểm tra, đánh giá, thúc đẩy đổi mới phương pháp dạy học; không ngừng nâng cao chất lượng, hiệu quả dạy học bộ môn Ngữ văn.

II. NHIỆM VỤ CỤ THỂ

1. Thực hiện phân phối chương trình (PPCT):

- Việc thực hiện PPCT tiếp tục triển khai theo Công văn số: 5842/BGDĐT-VP ngày 01 tháng 9 năm 2011 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc hướng dẫn thực hiện điều chỉnh nội dung dạy học đối với môn Ngữ văn theo hướng giảm tải và phân phối chương trình của Sở GDĐT đã ban hành từ năm học 2011 - 2012. Trên cơ sở Khung phân phối chương trình của Bộ GDĐT, phân phối chương trình (PPCT) của Sở GDĐT và điều kiện thực tế dạy học tại đơn vị, các tổ nhóm chuyên môn tiếp tục nghiên cứu xây dựng PPCT phù hợp.

- Xây dựng các chủ đề tích hợp giữa các phân môn trong bộ môn Ngữ văn hoặc liên môn gắn với các môn học khác (đối với THCS, áp dụng cho cả nội dung giáo dục địa phương):

+ Các tổ/nhóm chuyên môn căn cứ vào chương trình và sách giáo khoa hiện hành, lựa chọn nội dung để xây dựng các chủ đề dạy học phù hợp với việc sử dụng phương pháp dạy học tích cực trong điều kiện thực tế của nhà trường (*Lưu ý: Căn cứ vào logic mạch kiến thức của chương trình môn học, nên xây dựng chủ đề liên môn cùng một khối lớp theo chương trình hiện hành*).

+ Trên cơ sở rà soát chuẩn kiến thức, kỹ năng, thái độ theo chương trình hiện hành và các hoạt động học dự kiến sẽ tổ chức cho học sinh theo phương pháp dạy học tích cực, xác định các năng lực và phẩm chất có thể hình thành cho học sinh trong mỗi chủ đề đã xây dựng. Thiết kế bài học, tổ chức các hoạt động

dạy học chủ đề tích hợp đảm bảo tính hiệu quả, thiết thực, hợp lí, đáp ứng chuẩn kiến thức, kĩ năng môn học.

Việc điều chỉnh, bổ sung phân phối chương trình bộ môn nhất thiết phải đảm bảo tổng số tiết dạy của mỗi học kì, cũng như của toàn năm học. Các phân phối chương trình, các chủ đề tích hợp được thống nhất chung trong tổ, nhóm chuyên môn, có sự phê duyệt của Hiệu trưởng nhà trường trước khi triển khai thực hiện và là căn cứ để kiểm tra, giám sát, nhận xét, góp ý trong quá trình thực hiện.

2. Thực hiện đổi mới phương pháp dạy học:

2.1. Xây dựng Kế hoạch bài học (Giáo án)

- Đối với cấp THPT: Thực hiện theo các nội dung đã được tập huấn tại Hội nghị tập huấn Ngữ văn ngày 20/3/2016. Mỗi bài học cần được thiết kế thành các hoạt động học theo tiến trình sư phạm của các PPDH tích cực. Các hoạt động học tập của HS trong mỗi bài học có thể được thiết kế thành các nhóm hoạt động: **Tình huống xuất phát, Hình thành kiến thức, Luyện tập, Vận dụng, Tìm tòi mở rộng.** Trong đó ba nhóm hoạt động được thực hiện chủ yếu trên lớp: *Tình huống xuất phát, Hình thành kiến thức, Luyện tập*; hai nhóm hoạt động *Vận dụng, Tìm tòi mở rộng* được thực hiện một phần trên lớp học dưới sự định hướng của giáo viên, nhiệm vụ còn lại sẽ được học sinh thực hiện ở ngoài lớp học.

(Các nội dung này đã được thể hiện trong tài liệu tập huấn ngày 20/3/2016 được đăng tải trên email: nguvanhanam@gmail.com)

- Đối với cấp THCS: có thể tham khảo và vận dụng linh hoạt cách xây dựng Kế hoạch bài học theo định hướng trên (nếu đã được tập huấn và có sự thống nhất tại đơn vị).

2.2. Vận dụng các phương pháp dạy học tích cực

- Có sự kết hợp các phương pháp dạy học truyền thống và các phương pháp, kỹ thuật dạy học mới một cách phù hợp, hiệu quả, linh hoạt. Một tiết dạy học đổi mới, trước mắt cần thực hiện ít nhất một PPDH tích cực có hiệu quả, tổ chức tốt một hoạt động học tập cho HS, thực hiện tốt một số kỹ thuật dạy học và được HS hứng thú chủ động thực hiện các nhiệm vụ học tập dưới sự hướng dẫn của GV.

- Dạy học thông qua tổ chức liên tiếp các hoạt động học tập, coi hoạt động học của học sinh là trung tâm của quá trình dạy học, bao gồm hành động với tư liệu dạy học, sự trao đổi, tranh luận với nhau và sự trao đổi với giáo viên dưới nhiều hình thức đa dạng: hoạt động cá nhân, hoạt động cặp đôi và hoạt động nhóm, hoạt động chung cả lớp, hoạt động với cộng đồng.

Hoạt động của giáo viên bao gồm hành động với tư liệu dạy học và sự trao đổi, hỗ trợ trực tiếp với học sinh. Giáo viên vừa là người hướng dẫn, tổ chức, trọng tài, đồng thời là người đồng hành cùng với học sinh.

- Các bước tổ chức một hoạt động học: Mỗi hoạt động học của HS phải thể hiện rõ *mục đích, nội dung, phương thức và sản phẩm học tập mà HS phải hoàn thành.* Việc tổ chức mỗi hoạt động học của HS được thực hiện theo các bước sau: *Chuyển giao nhiệm vụ học tập, Thực hiện nhiệm vụ học tập, Báo cáo kết quả và thảo luận, Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập.* Tuy nhiên, giáo viên cần

chủ động, linh hoạt trong việc xây dựng kịch bản cho mỗi bài học, đảm bảo phù hợp với nội dung bài học, năng lực của giáo viên, học sinh.

- Hình thức tổ chức dạy học: trong lớp, ngoài lớp, trong trường, ngoài trường, ở nhà và cộng đồng, các hoạt động ngoại khóa văn học phù hợp với nội dung chương trình, đối tượng và điều kiện thực tế của đơn vị thông qua nhiều hình thức như hội thi, câu lạc bộ, trò chơi học tập, xem các bộ phim chuyển thể từ tác phẩm văn học, tổ chức tham quan, học tại hiện trường, dạy học thông qua di sản (VD: Tìm hiểu văn hóa dân gian địa phương thông qua hình thức xem hát Dặm Quyển Sơn và viết bài thu hoạch...). Các hình thức này được thay đổi thường xuyên căn cứ vào yêu cầu của nội dung bài học và thiết kế hoạt động của giáo viên.

- Các phương tiện dạy học được sử dụng đảm bảo sự phù hợp, hiệu quả, cần thiết, đề cao vai trò chủ thể nhận thức của học sinh, khuyến khích sử dụng đồ dùng dạy học tự làm (các bộ tư liệu, tranh ảnh, video minh họa, giáo án điện tử, các dự án tích hợp, liên môn ...). Sử dụng hợp lý công nghệ thông tin trong các bài học, tránh hình thức và tình trạng lạm dụng.

3. Tổ chức kiểm tra, đánh giá:

- Kiểm tra đánh giá kết quả học tập của học sinh môn Ngữ văn theo đúng quy chế của Bộ Giáo dục và Đào tạo, tổ chức đủ số lần và đảm bảo chất lượng các bài kiểm tra, đánh giá thường xuyên, định kì; đảm bảo chính xác, khách quan, công bằng; không hình thức, đối phó nhưng cũng không gây áp lực nặng nề và có khả năng phân hóa cao. Nội dung kiểm tra, đánh giá được căn cứ vào chuẩn kiến thức, kỹ năng của môn học của từng khối lớp. Khi chấm bài kiểm tra cần có phần nhận xét, hướng dẫn, sửa sai, động viên sự cố gắng, tiến bộ của học sinh, lời nhận xét phải đảm bảo tính sư phạm. Qua kiểm tra đánh giá, giáo viên cần rút kinh nghiệm để phát hiện những sai sót, những điểm chưa phù hợp trong quá trình giảng dạy và đánh giá, từ đó điều chỉnh cách dạy, cách kiểm tra, đánh giá phù hợp với đối tượng học sinh.

- Thực hiện nghiêm túc việc xây dựng đề thi, kiểm tra theo ma trận. Đề kiểm tra bao gồm các câu hỏi, bài tập (tự luận hoặc/và trắc nghiệm) theo 4 mức độ yêu cầu: nhận biết, thông hiểu, vận dụng, vận dụng cao (*Nhận biết*: nhắc lại hoặc mô tả đúng kiến thức, kỹ năng đã học; *Thông hiểu*: diễn đạt đúng kiến thức hoặc mô tả đúng kỹ năng đã học bằng ngôn ngữ theo cách của riêng mình, có thể thêm các hoạt động phân tích, giải thích, so sánh, áp dụng trực tiếp (làm theo mẫu) kiến thức, kỹ năng đã biết để giải quyết các tình huống, vấn đề trong học tập; *Vận dụng*: kết nối và sắp xếp lại các kiến thức, kỹ năng đã học để giải quyết thành công tình huống, vấn đề tương tự tình huống, vấn đề đã học; *Vận dụng cao*: vận dụng được các kiến thức, kỹ năng để giải quyết các tình huống, vấn đề mới, không giống với những tình huống, vấn đề đã được hướng dẫn; đưa ra những phản hồi hợp lý trước một tình huống, vấn đề mới trong học tập hoặc trong cuộc sống).

- Tiếp tục nâng cao yêu cầu vận dụng kiến thức vào thực tiễn, tăng cường ra các câu hỏi mở, gắn với thời sự quê hương, đất nước đối với các đề bài nghị luận xã hội để học sinh được bày tỏ chính kiến của mình về các vấn đề kinh tế, chính trị, xã hội. Khi ra đề mở cần xây dựng đáp án, hướng dẫn chấm mở.

- Việc đổi mới kiểm tra chất lượng học tập môn Ngữ văn từ năm học 2016-2017 tiếp tục thực hiện theo hướng đánh giá năng lực học sinh (bao gồm cả đề kiểm tra thường xuyên, định kỳ, đề thi học sinh giỏi). Cụ thể tập trung đánh giá hai kĩ năng quan trọng: kĩ năng *đọc hiểu văn bản* và kĩ năng *viết văn bản*. Đề bài gồm hai phần: *đọc hiểu* và *làm văn*, trong đó tỷ lệ điểm phần *làm văn* nhiều hơn phần *đọc hiểu*.

Để làm tốt phần *đọc hiểu*, giáo viên cần giúp học sinh nắm được thể nào là hiểu một văn bản; các yêu cầu và hình thức kiểm tra cụ thể về đọc hiểu; lựa chọn những văn bản phù hợp với trình độ nhận thức và năng lực của học sinh để làm ngữ liệu hướng dẫn đọc hiểu; xây dựng các loại câu hỏi và hướng dẫn chấm một cách phù hợp với mục đích và đối tượng học sinh. Văn bản sử dụng trong phần *đọc hiểu* có thể sử dụng trong hoặc ngoài chương trình và sách giáo khoa hiện hành; đối với những văn bản không có trong chương trình và sách giáo khoa hiện hành phải đảm bảo có sự thống nhất về kiểu, thể loại văn bản có trong chương trình, đảm bảo tính giáo dục và phù hợp đối tượng.

Để làm tốt phần *viết*, giáo viên cần hướng dẫn học sinh biết vận dụng những kĩ năng viết đã học để tạo lập văn bản về một đề tài xã hội hoặc/và tác phẩm, trích đoạn văn học theo hướng mở và tích hợp trong môn và liên môn.

4. Thực hiện sinh hoạt chuyên môn (SHCM):

- Đổi mới nội dung và hình thức sinh hoạt tổ/nhóm chuyên môn theo hướng Nghiên cứu bài học; giảm bớt các nội dung hành chính, tập trung xây dựng các chuyên đề sinh hoạt thiết thực (phương pháp giảng dạy các bài học khó, các nhóm bài theo kiểu, loại văn bản, phân môn; biên soạn đề kiểm tra theo ma trận đề của các chủ đề, học kỳ, cuối năm...), trao đổi, thảo luận thống nhất thiết kế bài học, tổ chức dạy học minh họa, dự giờ, rút kinh nghiệm. Lưu ý: tiết dạy minh họa là sản phẩm chung của cả tổ/nhóm chuyên môn, vì vậy không tổ chức đánh giá năng lực giáo viên dạy minh họa; những thành công, hạn chế của giờ dạy minh họa sẽ được học tập, rút kinh nghiệm chung cho giáo viên trong tổ/nhóm chuyên môn.

- Đối với các trường THPT; ngay từ đầu năm học, các tổ/nhóm chuyên môn cần ưu tiên đưa chủ đề Đổi mới phương pháp dạy học, phương pháp ôn tập để nâng cao chất lượng môn Ngữ văn lớp 12 đáp ứng yêu cầu của Kỳ thi THPT quốc gia vào kế hoạch SHCM của năm học. Cần khai thác hiệu quả và bổ sung đề cương ôn tập, các đề thi minh họa đã được Sở GDĐT chuyển về các đơn vị từ năm học 2015-2016 trong quá trình dạy học đối với học sinh lớp 12.

Đối với các trường THCS, SHCM theo hướng NCBH tập trung vào các chuyên đề Đổi mới phương pháp dạy học, phương pháp ôn tập để nâng cao chất lượng môn Ngữ văn lớp 9 đáp ứng yêu cầu của Kỳ thi Học sinh giỏi lớp 9 và Tuyển sinh vào 10.

- Sản phẩm sinh hoạt chuyên môn được nộp theo tài khoản trường học kết nối và qua email: nguvanhanam@gmail.com; đảm bảo 02 chuyên đề/tổ nhóm chuyên môn/học kỳ. Sở GDĐT sẽ căn cứ vào sản phẩm trên trường học kết nối và qua email trên để đánh giá kết quả SHCM của các đơn vị.

5. Xây dựng kế hoạch ôn tập, phụ đạo:

- Ngay khi bước vào năm học mới, căn cứ vào kết quả khảo sát cuối năm học 2015-2016 và thực tế quá trình dạy học, các đơn vị tổ chức rà soát số lượng học sinh giỏi, khá, trung bình, yếu, kém của từng khối, lớp; tổng hợp số liệu, nắm bắt tình hình học tập của sinh.

- Trên cơ sở đó, các tổ/nhóm chuyên môn xây dựng kế hoạch ôn tập, thống nhất các chuyên đề ôn tập, hình thức, phương pháp ôn tập phù hợp đối tượng học sinh; giao trách nhiệm cho giáo viên bộ môn gắn với tiêu chí thi đua năm học, chịu trách nhiệm về chất lượng dạy học môn Ngữ văn của các lớp trực tiếp giảng dạy; trong đó đặc biệt lưu ý đối tượng học sinh khá, giỏi và yếu, kém. Trong quá trình dạy học trên lớp và ôn tập, giáo viên có sự kiểm tra, theo dõi sự tiến bộ của học sinh để có sự điều chỉnh phương pháp ôn tập cho phù hợp.

- Kế hoạch ôn tập của giáo viên, của tổ/nhóm chuyên môn phải được phê duyệt trước khi thực hiện và là căn cứ kiểm tra, thanh tra.

6. Tổ chức hội thảo cấp cụm trường về Đổi mới phương pháp dạy học môn Ngữ văn:

- Hình thức: theo cụm trường.

- Nội dung:

+ Dạy minh họa: 02 tiết.

+ Tổ chức trao đổi rút kinh nghiệm tiết dạy và trình bày các tham luận, thảo luận về các vấn đề liên quan đến việc dạy và học môn Ngữ văn.

- Yêu cầu về nội dung hội thảo: các tiết dạy minh họa và tham luận là sản phẩm góp ý chung của tổ/nhóm chuyên môn tại các đơn vị.

- Thành phần hội thảo:

+ 01 Lãnh đạo trường và toàn bộ giáo viên bộ môn Ngữ văn của các đơn vị trong cụm trường THPT.

+ Chuyên viên phụ trách môn Ngữ văn của phòng GDĐT, tổ/nhóm trưởng chuyên môn Ngữ văn của trường THCS trên địa bàn cụm trường THPT theo đơn vị huyện/thành phố.

- Phân công nhiệm vụ và lịch hội thảo:

TT	Nhiệm vụ	Đơn vị thực hiện	Thời gian	Địa điểm	Cụm trường
1	Tiết 1: Đọc văn	Chuyên Biên Hòa	Từ 13 giờ 30 đến 17 giờ 00 15/9/2016	Chuyên Biên Hòa	T. phó Phủ Lý
	Tiết 2: Tiếng Việt hoặc Làm văn	C Phủ Lý			
	Tham luận	Chuyên Biên Hòa, C Phủ Lý, A Phủ Lý, B Phủ Lý			
	Chuẩn bị các ý kiến trao đổi, thảo luận	Chuyên viên phòng GDĐT và tổ/nhóm trưởng chuyên môn THCS tp. Phủ Lý			

2	Tiết 1: Đọc văn	A Duy Tiên	Từ 13 giờ 30 đến 17 giờ 00 16/9/2016	A Duy Tiên	Huyện Duy Tiên
	Tiết 2: Tiếng Việt hoặc Làm văn	B Duy Tiên			
	Tham luận	A Duy Tiên, B Duy Tiên, Nguyễn Hữu Tiên.			
	Chuẩn bị các ý kiến trao đổi, thảo luận	Chuyên viên phòng GDĐT và tổ/nhóm trưởng chuyên môn THCS huyện Duy Tiên			
3	Tiết 1: Đọc văn	B Kim Bảng	Từ 13 giờ 30 đến 17 giờ 00 20/9/2016	B Kim Bảng	Huyện Kim Bảng
	Tiết 2: Tiếng Việt hoặc Làm văn	A Kim Bảng			
	Tham luận	A Kim Bảng, B Kim Bảng, C Kim Bảng, Lý Thường Kiệt			
	Chuẩn bị các ý kiến trao đổi, thảo luận	Chuyên viên phòng GDĐT và tổ/nhóm trưởng chuyên môn THCS huyện Kim Bảng			
4	Tiết 1: Đọc văn	Nam Lý	Từ 13 giờ 30 đến 17 giờ 00 22/9/2016	Lý Nhân	Huyện Lý Nhân
	Tiết 2: Tiếng Việt hoặc Làm văn	Nam Cao			
	Tham luận	Lý Nhân, Nam Lý, Nam Cao, Bắc Lý			
	Chuẩn bị các ý kiến trao đổi, thảo luận	Chuyên viên phòng GDĐT và tổ/nhóm trưởng chuyên môn THCS huyện Lý Nhân			
5	Tiết 1: Đọc văn	C Bình Lục	Từ 13 giờ 30 đến 17 giờ 00 27/9/2016	C Bình Lục	Huyện Bình Lục
	Tiết 2: Tiếng Việt hoặc Làm văn	Nguyễn Khuyến			
	Tham luận	A Bình Lục, B Bình Lục, C Bình Lục, Nguyễn Khuyến			
	Chuẩn bị các ý kiến trao đổi, thảo luận	Chuyên viên phòng GDĐT và tổ/nhóm trưởng chuyên môn THCS huyện Bình Lục			
6	Tiết 1: Đọc văn	A Thanh Liêm	Từ 13 giờ 30 đến 17 giờ 00 29/9/2016	Lê Hoàn	Huyện Thanh Liêm
	Tiết 2: Tiếng Việt hoặc Làm văn	Lê Hoàn			
	Tham luận	A Thanh Liêm, B Thanh Liêm, C Thanh Liêm, Lê Hoàn			
	Chuẩn bị các ý kiến trao đổi, thảo luận	Chuyên viên phòng GDĐT và tổ/nhóm trưởng chuyên môn THCS huyện Thanh Liêm			

- Kinh phí phục vụ hội thảo: trích trong nguồn kinh phí hoạt động chuyên môn của các đơn vị và thực hiện theo các quy định hiện hành.

- Các cụm trường THPT thống nhất kế hoạch hội thảo, Cụm trường có trách nhiệm báo cáo về Sở GDĐT kế hoạch thực hiện; mời Lãnh đạo Sở, phòng chuyên môn về tham dự Hội thảo. Các phòng GDĐT báo cáo danh sách đại biểu dự hội thảo. Các thông tin trên được chuyển qua phòng GDTrH, bà Đỗ Thị Hương Bưởi nhận, email:dthbuoi.hanam@moet.edu.vn, trước ngày 10/9/2016.

Trên đây là một số nội dung triển khai hoạt động chuyên môn Ngữ văn năm học 2016-2017. Sở Giáo dục và Đào tạo yêu cầu các đơn vị nghiêm túc triển khai thực hiện./.

Nơi nhận:

- Lãnh đạo Sở;
- Như kính gửi (để t/hiện);
- Lưu: VT, GDTrH.

